

Språkpolicy vid Institutionen för folkhälsovetenskap

Beslutad av prefekt 2018-03-15 (Dnr SU-333-2.7-0030-18)

Reviderad 2019-02-08

Innehåll

Språkpolicy vid Institutionen för folkhälsovetenskap.....	1
Syfte och utgångspunkter	2
Parallellspråkighet	2
Personalens synpunkter	2
Medarbetare som inte har svenska som modersmål	2
Medarbetare som har svenska som modersmål	3
Mentorer	3
Institutionens språkpolicy.....	3
Att tillvarata medarbetarnas kompetens	3
Texter och dokument.....	3
Möten och seminarier.....	4
Språkkurser vid Stockholms universitet.....	4

Syfte och utgångspunkter

Språkpolycyn syftar till att skapa tydlighet rörande institutionens språkanvändning och en god arbetsmiljö för samtliga anställda. Policyn utgår ifrån Stockholms universitets språkpolicy, dnr SU 209-1772-10, och två enkätundersökningar som genomfördes på institutionen i januari 2018. Inom områden policyn inte specificerar något är universitetets policy vägledande för institutionen.

Parallellspråkighet

Svenska är institutionens huvudspråk. Det finns ett flertal anledningar till detta:

1. Institutionen tillhör en svensk arbetsplats
2. I det omgivande samhället är svenska huvudspråk
3. Svenska i arbetet bidrar till integrering i det svenska samhället
4. Majoriteten av personalen har svenska som modersmål
5. I institutionens uppdrag ingår att använda och utveckla den svenska terminologin inom verksamhetsområdet

Att svenska och inte engelska används i de flesta sammanhang är dock problematisk för medarbetare som inte har svenska som modersmål, detta har framkommit tydligt i enkätsvaren från denna medarbetarkategori.

Universitetets språkpolicy fastställer också en viktig anledning till varför engelska bör användas i universitetets verksamhet:

Internationaliseringen inom högskoleområdet är avgörande för att uppnå ökad kvalitet inom utbildning och forskning och universitetet arbetar aktivt med internationalisering för att uppnå en mer framstående internationell position. Universitetet ska vara en attraktiv plats för svenska och utländska forskare och studenter. [...]

Universitetet ska sträva mot att i så hög grad som möjligt vara parallellspråkigt, vilket innebär att svenska och engelska fungerar som parallella vetenskapsspråk. Med parallellspråkighet menas att lärare och studenter har en fullgod svenska parallellt med en engelska av hög kvalitet. Utveckling och användning av ett av språken bör inte ske så att kunskaper och färdigheter i det andra språket försämras. Målet om parallellspråkighet innebär att ett medvetet arbete med att stärka de internationella inslagen i utbildningen förenas med ett arbete med att utveckla svensk terminologi och svenskspråkiga textmönster inom respektive område.

Om institutionen ska vara en attraktiv arbetsplats för internationella forskare och lärare krävs alltså att svenska inte används som enda språk utan att kommunikation också sker på engelska. Eftersom vi är del av en myndighet krävs dock att beslut, riktlinjer och dylikt skrivs på svenska. Detsamma gäller beslut, styrdokument m m som kommer ifrån högre beslutande organ. Sammanlagt är det en stor mängd text, som kommer institutionen till del eller författas här, som måste vara på svenska. Det är, med hänsyn till institutionens resurser, inte möjligt att översätta all denna mängd till engelska. Se stycket *Texter och dokument* för hur institutionen kommer att hantera detta.

Personalens synpunkter

Nedan sammanfattas i korta drag svaren från de två enkätundersökningarna.

Medarbetare som inte har svenska som modersmål

Främst personalmöten och personalkonferenser önskas vara på engelska. Av 12 respondenter svarade 75 % detta. Som skäl anges främst att mycket viktig information delges vid dessa tillfällen, att möjligheten att uttrycka sin åsikt minskas för den som inte kan eller hinner sätta sig in i sammanhanget och att detta resulterar i exkluderandet av flera medarbetare. Enstaka svar nämner därefter att e-post, formulär, dagligt tal eller regelverk på svenska också kan vara svåra att förstå.

Flertalet (åtta av tolv) föreslår att arbetstid avsätts till studier. Vidare föreslås bl a att institutionen emellanåt kan anordna språkfika och också informera om tillgängliga svenskkurser; det framgår att många inte vet om vilka kurser som erbjuds på universitetet.

Medarbetare som har svenska som modersmål

Efter ovanstående resultat fick medarbetare med svenska som modersmål meddela vilket språk de anser ska användas på personalmötena. Av 48 respondenter svarade 29 % svenska, 27 % svarade engelska, 32 % ansåg att alla ska få välja själva och 12 % svarade att det inte spelar någon roll.

Av de efterföljande kommentarerna lyfts vikten av tillgänglighet för alla medarbetare både bland de som anser att engelska ska användas och de som anser att alla ska få välja själva. Bland de som svarat att svenska bör användas påpekas främst att översättning till engelska ofta medför att budskapet inte framgår korrekt och att svenska är modersmålet i Sverige.

Mentorer

I de två enkäterna fick personalen också tycka till om institutionen bör ha svenskmentorer för medarbetare som inte talar svenska. Svaren gick brett isär i hos båda respondentgrupperna.

Vissa svarade att det var en god idé medan andra såg problem med hur det skulle fungera i praktiken. En del svarade också att språkmentorer skulle skilja ut medarbetare som inte har svenska som modersmål på ett negativt sätt.

Istället för att satsa på svenskmentorer ska institutionen ta fram riktlinjer för introduktion, för att på så sätt verka för en god arbetsmiljö för alla nyanställda och en snabb integrering i verksamheten, oavsett modersmål.

Institutionens språkpolicy

Det går inte att finna en lösning som bemöter allas önskemål. Skälen till detta är dels att åsikterna i frågan går isär och dels att resurserna för översättning inte är oändliga. Det går däremot att skapa en tydlig språkpolicy och att möjliggöra en god arbetsmiljö för samtliga medarbetare genom att jämka behoven och önskemålen med institutionens resurser.

Att tillvarata medarbetarnas kompetens

Institutionen ska vara en attraktiv arbetsplats för utländska forskare och lärare (se universitetets språkpolicy för anledningar till detta). Om utländska medarbetare dessutom lär sig svenska kan deras kompetenser tillvaratas i större utsträckning. Vid rekrytering till anställningar som omfattar två år eller mer ska sökande därför alltid informeras om att de förväntas lära sig svenska inom tolv månader.

Studier på arbetstid

Anställda som lär sig svenska kan gå på lektioner under arbetstid. Forskare har förtroendearbetstid och kan oavsett anledning lägga om sin arbetstid, men medarbetare ur andra personalkategorier ska alltså också kunna gå på lektioner under arbetstid. De ska därför kunna begära lite flexibilitet i upplägget av sina arbetstider. Medarbetare som ingår i ett forskningsprojekt ska informera projektledaren om när hen kommer att vara frånvarande pga. lektioner i svenska. Övriga meddelar perfekt alternativt administrativ chef.

Vid prov eller tentamen får medarbetaren ta ledigt med lön, dock max fem arbetsdagar per år.

Texter och dokument

Strategiska dokument, regelverk och riktlinjer från högre beslutsorgan översätts inte av institutionen. Då personalen informeras om nya alternativt förändrade regler och riktlinjer ska en kortare engelsk förklaring till dokumentens syfte bifogas.

Institutionens strategiska dokument, regler och riktlinjer skrivs på svenska. Då personalen informeras om nya alternativt förändrade regler och riktlinjer ska en kortare engelsk förklaring till dokumentens syfte bifogas.

Institutionsstyrelsens och centrumstyrelsernas protokoll skrivs på svenska. Minnesanteckningar från personalmöten skrivs på svenska och sammanfattas på engelska. Kursplaner skrivs på svenska. Kurser som ges på engelska översätts också till engelska.

Interna nyhetsbrev skrivs på svenska och sammanfattas på engelska.

Internwebben byggs huvudsakligen ut på svenska. I mån av resurser översätts därefter materialet till engelska.

Möten och seminarier

Personalmöten och personaldagar

Våra personalmöten och personaldagar är hela arbetsplatsens gemensamma mötesplats för informationsutbyte och dialog. Mycket viktig information delges vid dessa tillfällen och det är av stor vikt att alla medarbetare kan tillgodogöra sig det som meddelas och delta i diskussioner rörande institutionens framtid. Engelska ska därför vara det huvudsakliga talade språket på personalmöten och personaldagar. Skriftliga underlag ska följa vad som anges i ovanstående stycke.

Observera att den enskilda medarbetaren gärna får tala svenska trots att engelska huvudsakligen används på personalmöten. Ingen annan än medarbetaren själv kan avgöra om budskapet formuleras bäst på svenska eller engelska. Detsamma gäller för eventuella powerpointpresentationer, talaren avgör själv om en sådan bör vara på engelska eller svenska.

Beslutande organ

Institutionens tre beslutsfattande organ (institutionsstyrelsen och de två centrumstyrelserna) har möten på svenska.

Beredande organ

Institutionens beredande organ (prefektrådet, arbetsgruppen för kvalitetssäkrad utbildning i folkhälsovetenskap (KUF), handledarkollegiet och rådet för arbetsmiljö och lika villkor) har möten på svenska.

Övriga

Lärarkollegiet, forum för all personal som är verksam i utbildning på grund- och avancerad nivå, har på avancerad nivå möten på engelska för att tillgängliggöras för samtliga medarbetare. Möten på grundnivå hålls vanligtvis på svenska.

Den enskilda forskaren är bäst lämpad att avgöra vilket språk som ska användas i forskningens olika sammanhang.

Språkkurser vid Stockholms universitet

Medarbetare som vill utveckla sin akademiska engelska kan vända sig till Centrum för akademisk engelska (CAE) vid Stockholms universitet. CAE ger studenter och anställda stöd och vägledning i att muntligt och skriftligt använda engelska i akademiska sammanhang och tillhandahåller bl a specialutformade kurser i engelska för akademiska och professionella syften.

Länk till CAE: <https://www.english.su.se/centre-for-academic-english>

Medarbetare som vill lära sig svenska kan vända sig till Institutionen för svenska och flerspråkighet som har flertalet kurser i svenska för internationella studenter och anställda vid universitetet.

Länk till svenska för internationella anställda:

www.su.se/svefler/english/education/courses-and-programmes/swedish-language-courses-for-international-employees